

राज्य लोकतंत्र शेत-शिवार

शनिवार दि. २० एप्रिल २०२४

४

अवकाळीच्या संकटामुळे कांदा काढणीला वेग!

पुणे : हवामान विभागाने अवकाळीचा इशारा दिल्याने कांदा काढणीस वेग आलेला आहे. शेतकऱ्यांना कांदाची शेती करताना मॉन्सूनची अनियमितता, त्यामुळे निर्माण झालेला दुष्काळ, कांदा रोपांची टंचाई, रासायनिक खतांचे वाढलेले दर, भरमसाट मजुरी, विजेचा लपंडाव, कांदा निर्यात बंदी या सर्व समस्यांला सामोरा जावे लागते. तरीही बळीराजाचे चांगल्या दराच्या अपेक्षेने कांदाची लागवड केली. या सर्व संकटांवर मात करीत कांदा पीक काढण्यास आले असतानाच हवामान विभागाने अवकाळीचा इशारा दिल्याने शेतकरी सध्या भर उन्हात कांदा काढणीच्या कामात गुंतला आहे.

यंदाच्या रब्बी हंगामातील कांद्याला लागवडीपासूनच अनेक संकटांचा सामना करावा लागला आहे. सर्व संकटांवर मात करीत कांदा पीक आजमितीला काढणीस आले आहे. त्यातच अवकाळीचे संकट आल्याने शेतकऱ्यांना लवकरात लवकर कांदा काढणी शिवाय पर्याय नाही. नाहीतर पावसाच्या तडाख्यात सापडून संपूर्ण पीक नष्ट होऊ शकते. शेतकऱ्यांसाठी इकडे आड तर तिथे विहीर यासारखी परिस्थिती उद्ववली आहे.

उन्हाचा तडाखा वाढत असताना शेतकऱ्यांना

कांदा काढावा लागत आहे. मागील वर्षी याच दिवसांत प्रचंड गारपीट झाल्याने रब्बी हंगामातील कांदा पीक नेस्तनाबूत झाले होते. भांडवलसुद्धा निघाले नसल्याने कांदा उत्पादक शेतकऱ्यांना मोठा

आर्थिक फटका सहन करावा लागला होता. चालू वर्षी तालुक्यात अत्यल्प पर्जन्यमानामुळे सिंचनाचा प्रश्न निर्माण झाला आहे. बारमाही पाणी असलेल्या विहिरींनी मार्चच्या शेवटी तळ

दिन विशेष

महत्वाच्या घटना

- १९५७ : न्यूयॉर्कमधील ज्यू व्यक्तिंना धर्मस्वातंत्र्य देण्यात आले.
- १७९३ : मुघल शासक जहांदार शाह दिल्लीच्या गादीवर बसले.
- १७९० : प्रसिद्ध दर्यावर्दी सागर संशोधक कॅप्टन जेम्स कूक यांनी ऑस्ट्रेलिया खंडाचा शोध लावला.
- १७७७ : न्यूयॉर्कने ब्रिटन देशाकडून आपल्या स्वताःच्या स्वातंत्र्याची घोषणा करून एक स्वतंत्रित राज्याच्या रूपाने आपले नवीन संविधान स्वीकारले.
- १९३९ : ॲडॉल्फ हिटलरचा ५० वा वाढदिवस जर्मनीमध्ये सार्वजनिक सुटी देऊन साजरा करण्यात आला.
- १९४० : आरसीए द्वारा पहिला इलेक्ट्रोनिक्स मॉड्युलर कॉम्प्युटर दाखवण्यात आला होता.
- १९४५ : दुसरे महायुद्ध अमेरिकन फौजांनी लाइपझिग शहराचा ताबा घेतला.
- १९४६ : राष्ट्रसंघ ही संस्था बरखास्त करून पुढे याचे संयुक्त राष्ट्रांच्या संघटनेमध्ये रूपांतर झाले.
- १९९२ : खगोलशास्त्राच्या अभ्यासासाठी जगातील सर्वात मोठी व भारतातील पहिली अंटॅना पुणे जिल्ह्यातील नारायणगाव जवळील खोडद येथे उभारली गेली.
- १९९७ : भारतीय क्रांतिकारक व राजनेता इंद्रकुमार गुजराल भारताचे १२ वे पंतप्रधान बनले.
- २००८ : डॅनिका पॅट्रिक ह्या इंडी कार रेस जिंकण्याच्या पहिल्या महिला चालक झाल्या.
- २०११ : भारतीय अंतराळ संशोधन संस्था (इस्रो) ने आपल्या उपग्रह प्रक्षेपण वाहन 'पीएसएलव्ही' च्या साहाय्याने तीन उपग्रह यशस्वीपणे अवकाशात पाठवले.

कोणत्या महिन्यात कोणत्या पिकांची लागवड करावी

शेतीतून अधिक नफा मिळविण्यासाठी शेतकरी त्यांच्या शेतात अनेक प्रकारची पिके घेतात. जेणेकरून त्यांना बाजारात विकून चांगला नफा मिळू शकेल. कोणत्या महिन्यात कोणता भाजीपाला पिकवायचा याची माहिती घेणे आवश्यक आहे. जेणे करून शेतकऱ्याला उत्पादकी शेतीतून भरघोस उत्पन्न मिळू शकेल. शेतकऱ्यांनी वेगवेगळ्या महिन्यात या भाज्यांची लागवड करावी एप्रिल महिना : या महिन्यात शेतकरी त्यांच्या शेतात फक्त दोन प्रकारच्या भाजीपाल्याची लागवड करू शकतात. जसे की राजगिरा आणि मुळा लागवड करता येते. मे महिना : शेतकरी मे महिन्यात त्यांच्या शेतात फुलकोबी, वांगी, कांदा, मुळा आणि मिरचीची लागवड करू शकतात.

जून महिना : जून महिन्यात देशातील शेतकरी त्यांच्या शेतात फ्लॉवर, काकडी, चवळी, कडबा, पेठा, सोयाबीन, भेंडी, टोमॅटो, कांदा, राजगिरा आणि कस्टर्ड सफरचंदाची लागवड करू शकतात. या दिवसांत या भाज्यांचे उत्पन्न चांगले येते. जुलै महिना : शेतकरी या महिन्यात काकडी, चवळी, कारले, करवंद, कडबा, पेठा, भेंडी, टोमॅटो, राजगिरा आणि मुळा या सुधारित जातींची लागवड करून चांगले उत्पन्न मिळवू शकतात. ऑगस्ट महिना : ऑगस्ट महिन्यात शेतकरी त्यांच्या शेतात गाजर, सलगम, फ्लॉवर, बीन, टोमॅटो, काळी मोहरी, पालक, कॉथिंबीर

आणि राजगिरा या जातीची लागवड करू शकतात. यावेळी चांगले उत्पादन मिळते. सप्टेंबर महिना : शेतकऱ्यांनी आपल्या शेतात भाजीपाल्यापासून अधिक उत्पन्न मिळवण्यासाठी गाजर, सलगम, फ्लॉवर, बटाटे, टोमॅटो, काळी मोहरी, मुळा, पालक, कोबी, कॉथिंबीर एका जातीची बडिशेप आणि ब्रोकोली यांची लागवड सप्टेंबर महिन्यात करावी. ब्रोकोलीच्या जातीची लागवड करता येते. हे सर्व सप्टेंबर महिन्यात चांगले उत्पादन देतात. ऑक्टोबर महिना : शेतकऱ्यांसाठी ऑक्टोबर महिना खूप खास असतो. कारण या महिन्यात शेतकरी आपल्या शेतात अनेक प्रकारच्या भाज्यांची लागवड करू शकतात. जसे की गाजर, सलगम, फुलकोबी, बटाटे, टोमॅटो, काळी मोहरी, मुळा, पालक, कोबी, कोहिराबी, धणे, राजमा, मटार, ब्रोकोली, वांगी, कंदी, ब्रूस्लेस स्याउट्स या सुधारित जातींची लागवड. लसणाच्या वाणांचे चांगले उत्पादन मिळू शकते, ज्याला बाजारात मागणी जास्त आहे. नोव्हेंबर महिना : या महिन्यात बीटरूट, सलगम, फ्लॉवर, टोमॅटो, काळी मोहरी, मुळा, पालक, कोबी, सिमला मिरची, लहूण, कांदा, वाटाणे आणि धणे या जातीची लागवड करता येते. डिसेंबर महिना : शेतकरी डिसेंबर महिन्यात त्यांच्या शेतात टोमॅटो, काळी मोहरी, मुळा, पालक, कोबी, कांदा आणि वांगी यांच्या सुधारित जातींची लागवड करू शकतात.

कोंबड्यांमध्ये वाढतोय उष्माघात? जाणून घ्या लक्षणे, करा हे उपाय!

सध्या महाराष्ट्रात उष्णतेची लाट सुरू आहे. माणसाप्रमाणे जनावरांना सुद्धा या उष्णतेचा फटका बसत आहे. विशेषतः कोंबड्यांमध्ये उष्माघाताची लक्षणे आढळतात. पुढील काही महिने कोंबडी पालन व्यवस्थापनाकडे लक्ष देणे गरजेचे आहे. उन्हाळ्यात मांसल कोंबड्यांची चढ्या दराचे विक्री होते. परंतु उन्हाचा ताप सहन न करू शकल्याने अंडी, मांस उत्पादनात घट दिसून येते.

कोंबड्यांच्या योग्य वाढीसाठी १८ ते २१ अंश सेल्सिअस तापमानाची आवश्यकता असते परंतु ते २८ ते ३० अंश सेल्सिअस पर्यंतचे तापमान सहन करू शकतात. परंतु ३० अंश सेल्सिअसच्या वरती तापमान गेल्यास त्याचा त्यांच्या उत्पादन आणि प्रजननादनावर विपरीत परिणाम होतो. बाह्य तापमान ३५ अंश सेल्सिअसच्या वर गेल्यास प्रति अंश सेल्सिअस तापमान वाढीने ५ टक्के उत्पादन घट होते. जास्त तापमानात कोंबड्यांमध्ये खालील प्रमाणे उष्माघाताची लक्षणे आढळतात.

उष्माघाताची लक्षणे : कोंबड्या तोंडावाटे श्वास घेतात. तोंडाची उघडझाप करून धापा टाकतात त्याच खरखरीत होते. रंगामध्ये बदल दिसून येतो. पाणी जास्त पितात. भूक मंदावते. पोट जमिनीला घासतात, डोळे बंद करतात, हालचाल मंदावते, सुस्त राहतात. अंडी उत्पादनात घट होते, अंड्याचे वजन कमी होते. अंड्याच्या बाहेरील कवचाची गुणवत्ता

कमी होते. शारीरिक वजनात लक्षणीय घट होते, मांसल कोंबड्यांचे वजन कमी होते. प्रजोत्पादन यावर उष्णतेचा विपरीत परिणाम होतो. रोगप्रतिकार शक्तीही कमी होते, त्यामुळे आजारास बळी पडतात. खाद्याचे मांसात वा अंड्यात रूपांतर क्षमता कमी होते. कोंबड्या भितीच्या आडोशाला पडून राहतात. काही कोंबड्या पिण्याच्या पाण्याच्या भांड्याजवळ थंड जागेत मान वाकवून बसतात. शरीराचे तापमान कमी करण्यासाठी व शरीरात थंडपणा आणण्यासाठी पंख शरीरापासून दूर पसरवितात. दीड किलो पेक्षा अधिक वजनाच्या कोंबड्यांना दुपार ते संध्याकाळच्या वेळी ताप येतो. लालसर होऊन मरतात.

उपाय योजना : शेड बांधताना घराची लांबी पूर्व-पश्चिम ठेवावी. वायुवीजन व्यवस्था सक्षम असावी. उन्हाळ्यात गादीसाठी लाकूड भुय्याएवजी भाताचे तूस किंवा भुईमुगा टरफलांचा वापर करावा. गादी म्हणून वापरात येणाऱ्या तूसाची जाडी कमी (१ ते १.५ इंच) करावी. कोंबड्यांची संख्या किमान १० टक्क्यांनी कमी करावी. थंड, स्वच्छ, ताजे पिण्यायोग्य पाणी मुबलक प्रमाणात पुरवावे. पिण्याच्या पाण्याची भांडी संख्या दुप्पट वाढवावी. पिण्यासाठी क्लोरिनयुक्त पाण्याचा वापर करावा. यामुळे पाण्यातून होणारे आजार टाळता येतील. पिण्याच्या पाण्यामधून जीवनसत्व (क, ई), सेलेनीअम यांचा वापर करावा. त्यामुळे

उष्णतेचा ताण कमी होईल. पिण्याच्या पाण्याची टाकी शेडमध्ये विशिष्ट उंचीवर बसवावी. बाहेरच्या बाजूस बसवली असेल तर त्यास बारदानाची पोती गुंडाळून त्यावर थंड पाणी टाकावे, जेणेकरून आतमधील पाणी थंड राहण्यास मदत होईल. ब्रॉयलर कोंबडीच्या खाद्यात मुख्य ऊर्जा स्रोत म्हणून वनस्पती तेलाचा ४ ते ५ टक्के या प्रमाणात वापर करावा. अंडी देणाऱ्या कोंबडीच्या खाद्यात खाण्याचा सोडा वापरावा. अंडी देणाऱ्या कोंबडीच्या खाद्य आणण्यासाठी पंख शरीरापासून दूर शिंपले अथवा मार्बलचे तुकडे थोड्या प्रमाणात पसरावेत. स्प्रिंकलर्स आणि फॉगर्स यांचा वापर हा सकाळी ११ ते संध्याकाळी ६ वाजेपर्यंतच्या दरम्यान दर १ ते २ तासांनी करावा. खाद्य देण्याचे एक वेळापत्रक ठरवून घ्यावे. त्याचे कोटकेपणे पालन करावे. खाद्य दिल्यानंतर साधारणतः अर्धा ते दीड तासात कोंबड्यांच्या शरीर तापमानात वाढ होते. यामुळे त्यांच्यावरील उष्णतेचा ताण वाढतो, म्हणून दुपारचे खाद्य देणे टाळावे. बाजूच्या भितीच्या जाळीवरती बारदान पोती लावावीत. त्यावर स्प्रिंकलर्सचे पाणी पडेल याची सोय करावी. शेड नेटचा वापर करता येतो. शक्य असल्यास शेडमध्ये कुलर किंवा पंखा याचा वापर करावा. छतावर सूर्यप्रकाश परावर्तित करणाऱ्या पत्र्यांचा वापर करावा जेणेकरून शेडच्या आतील तापमान कमी राखण्यास अधिक मदत होते.

दूधाचे उत्पादन वाढणार; जनावरांच्या आहारात करा या गोष्टींचा समावेश

शेतकऱ्यांचा जोडधंदा म्हणून दूध व्यवसायाकडे पाहिले जाते. तसेच बहुतांश शेतकऱ्यांचा आर्थिक उदरनिर्वाह हा दूध व्यवसायावर अवलंबून असतो. यामुळे शेतकरी पशुची उत्तम काळजी घेतात. तसेच जनावरांचे दूध उत्पादन हे त्यांच्या आहारावर अवलंबून असल्याने खासकरून शेतकरी त्याकडे जास्त लक्ष देतात. जनावरांना चांगला संतुलित आहार, हिवा चारा, तेलाची पोळी आणि अन्य आहार दिल्यास जनावरांमधील दूध उत्पादन वाढते. यासोबतच त्यांची प्रतिरक्षाशक्तीही मजबूत असते. यासाठी संतुलित आहाराचा मुद्दा होता. यासोबतच कृषी तज्ज्ञ चांगल्या दर्जाच्या दूध उत्पादनासाठी जनावरांच्या आरोग्यासाठी मोहरीचे तेल देण्याची शिफारस करतात.

आजारी आणि दुर्बल प्राण्यांना मोहरीचे तेल दिल्याने त्यांच्या आरोग्यात चमत्कारीक बदल होतात. मोहरीचे तेल तेलतूर चरबी असते. ज्यामुळे प्राण्यांना ऊर्जा मिळते आणि ते चपळ होतात. त्यामुळे गाधी आणि म्हशींना मोहरीचे तेल देण्याची प्रथा आहे, जेणेकरून त्यांचे आरोग्य लवकर चांगले होईल. मोहरीचे तेल प्यायल्याने जनावरांची पचनशक्ती बळकट होते. त्यामुळे जनावरांना पोटासंबंधीचे आजार होत नाहीत. पशुंना मोहरीचे तेल दिल्याने वासरांची तबेत देखील सुधारते. कारण सुरुवातीला काही दिवस आपण वासरांना जनावरांचे दूध पाजतो. म्हणून वासरांना देखील त्याचा फायदा होतो. थकलेल्या जनावरांना मोहरीचे तेल थोडेसे देणे फायदेशीर ठरते. विशेषतः लांबच्या प्रवासानंतर जनावरे येतात

किंवा खरेदी करून आणली जातात. अशा स्थितीत अशक्तपणा आणि थकवा आल्याने ताप येण्याची शक्यता असते. अशा वेळी मोहरीचे तेल दिल्यास प्राण्यांमध्ये लगेच ऊर्जा येते. मोहरीचे तेल जनावरांना खूप उपयुक्त असते.

उन्हाळ्यात उष्णतेपासून सुरक्षा : उन्हाळ्यात जनावरांची काळजी घेणे खूप गरजेचे असते. त्यासाठी पशुपालक देखील पशुची मोठ्या प्रमाणात काळजी घेतात. तसेच उन्हाळ्यात जनावरांना मोहरीचे तेलाले सेवन दिल्यास जनावरांना उष्णता संबंधित समस्यांपासून संरक्षण मिळते. दुसरीकडे जर आपण हिवाळ्यात बहूल बोललो तर, या दिवसात मोहरीचे तेल देखील प्राण्यांमध्ये उष्णता टिकवून ठेवण्यासाठी एक फायदेशीर

कृती असल्याचे सिद्ध होते. पशुतज्ज्ञांच्या मते निरोगी जनावरांना मोहरीचे तेल आणि पशुखाद्य रोज देऊ नये. या गोष्टी फक्त आजारी आणि अशक्त प्राण्यांसाठीच चांगल्या आहेत.

दरम्यान, आजारी व अशक्त जनावरांना १०० ते २०० मिली मोहरीचे तेलही दिले जाऊ शकते. यापेक्षा जास्त सेवन करणे जनावरांसाठी हानिकारक ठरू शकते. त्याचबरोबर गाई-म्हशींच्या पोटात वायू किंवा पचन खराब झाल्यास पशुवैद्यांच्या सल्ल्याने ४०० ते ५०० मिली मोहरीचे तेलही द्यावे. यामुळे डॉक्टरांच्या सल्ल्याने जनावरांना मोहरीचे तेलाले सेवन द्यावे. अन्यथा जनावरांना अन्य आजारांना सामोरे जावे लागण्याची शक्यता आहे.

पोलिस आयुक्त आणि पुणेकरांच्या साह्याने हरवलेली बारा वर्षीय लेक काही तासात आईच्या कुशीत

पुणे । प्रतिनिधी
आई-वडील रागावल्यामुळे १२ वर्षांची मुलगी घरातून निघून गेल्याचा प्रकार उघडकीस आला. पुण्यातील नांदेड सिटी येथून काल गुस्वार दि. १८ एप्रिल रोजी दुपारी दोन वाजताच्या सुमारास ही मुलगी घरातून निघून गेली होती. उशिरापर्यंत मुलीचा पत्ता लागत नसल्यामुळे कुटुंबीयांनी पोलीसात धाव घेतली सोबतच हरवलेल्या १२ वर्षांच्या मुलीचा फोटो सोशल मीडियावरून व्हायरल केला. दरम्यान पुणे पोलीसांना मुलगी मिळविण्यासाठी माहिती मिळताच पोलीसांनी ताकाळ यंत्रणा कामाला लावली आणि शोध घेतला तसेच मुलगी मिळविण्यासाठी स्वतः पोलीस आयुक्त अमितेश कुमार रस्त्यावर उतरले. सोशल मीडियाचा आधार अन् पुणे पोलीसांच्या संवेदनशील तपासामुळे

अखेर १२ वर्षीय मुलगी आई-वडिलांच्या कुशीत विसावली. मुलीच्या शोधासाठी हजारो पुणेकरांनी मिळित होऊन अन् स्टेट्स ठेवत मदत केली. आई-वडील रागावल्यामुळे पुण्यातील नांदेड सिटीतील विद्या प्रतिष्ठान नांदेड सिटी पब्लिक स्कूलमध्ये शिकणारी १२ वर्षीय मुलगी ही दुपारी २ वाजताच्या सुमारास घरातून निघून गेली. घरातून बाहेर पडलेली मुलगी सध्याकाळ झाली तरी परत आली नसल्यामुळे तिचा शोध आई-वडिलांनी घेण्यास सुरुवात केली. मुलगी कुठेच मिळत नसल्यामुळे कुटुंबीयांनी पोलीसात धाव घेतली तसेच मुलगी मिळविण्यासाठी स्वतः पोलीस आयुक्त अमितेश कुमार रस्त्यावर उतरले. त्यानंतर ही माहिती शिवाभाऊ पासलकर यांच्या महाराष्ट्र राज्य मिसिंग केस

इन्वेस्टीगेशन ग्रुपवर ही आली. तेव्हा लागलीच पासलकर यांनी मुलीच्या कुटुंबीयांची परवानगी घेत मुलगी हरवल्याची माहिती त्यांच्या ग्रुपवर व्हायरल केली. हा मेसेज वाच्यासारखा शहरभर पसरला आणि हजारो पुणेकरांनी या मुलीचे व्हाट्सअप स्टेट्स ठेवले. याच दरम्यान पुणे पोलीस आयुक्त अमितेश कुमार यांना याबाबत माहिती मिळाली तेव्हा आयुक्तांनी ताकाळ यंत्रणा कामाला लावत स्वतः मुलीचा शोध घेण्यासाठी आयुक्त रस्त्यावर उतरले. १२ वर्षीय ही मुलगी घराबाहेर पडल्यानंतर सुरुवातीला २ वाजता नांदेड सिटीतील डेस्टीनेशन सेंटर गेली तिथे तिने आईसक्रीम खाली. त्यानंतर ती रिक्षाने स्वारागेटला गेली तेथून तिने आळंदी गाठले. आळंदीतून रिक्षाने ती आळंदी फाटा

इन्वेस्टीगेशन ग्रुपच्या सदस्यांनी या मुलीचा आजूबाजूच्या परिसरात शोध घेण्यास सुरुवात केली. तेव्हा राजणगाव येथून पासलकर यांना एका शिपायाचा फोन आला त्यांनी मुलगी राजणगावात सुखरूप असल्याची माहिती दिली. यावेळी पासलकर यांनी पोलीसांना माहिती दिली त्यावेळी स्वतःपोलीस आयुक्त अमितेश कुमार यांनी व्हिडिओ कॉलच्या माध्यमातून खात्री करून घेतली त्यानंतर सर्वांनी सुटकेचे श्वास सोडला. चिमुकलीच्या शोधासाठी स्वतः पोलीस आयुक्त उतरले रस्त्यावर १२ मुलगी मिळविण्यासाठी माहिती मिळताच पुणे पोलीस आयुक्त अमितेश कुमार मुलीचा शोध घेण्यासाठी रस्त्यावर उतरले. आयुक्त स्वतःवाघोलीत दाखल झाल्यामुळे परिसरात मोठा

अखेर पुणे बाजार समितीचा तपासणी अधिकारीच बदलला.. !

पुणे । प्रतिनिधी
पुणे कृषी उत्पन्न बाजार समितीच्या कामकाजाची तपासणी करण्यासाठी तत्कालीन पणन सहसंचालक दीपक शिंदे यांची प्राधिकृत अधिकारी म्हणून नेमणूक करित १५ दिवसांच्या आत अहवाल सादर करण्याचे आदेश तत्कालीन पणन संचालकांनी दिले. त्यानुसार आजअखेर म्हणजे जवळपास साहा महिने होऊनही तपासणी अहवाल दाखल झालेला नसून पणनच्या आदेशाला केराची टोपली दाखवित आणि आपली बदली झाल्याचे कारण पुढे करित शिंदे यांनी या तपासणीतून सुटका करून घेतली आहे. विद्यमान पणन संचालक विकास तपास रसाळ यांनी या तपासप्रश्नी शिंदे यांना कोणतीही कारणे दाखवा नोटीसही न बजावता त्यांची विनंती मान्य करित दुसऱ्या अधिकार्यावर तपासणीची जबाबदारी सोपविल्याने त्यांनी शिंदे यांना अभयच दिल्याची बोचरी टीका अधिकार्यांमधून सुरू झाली आहे. यातून पणन संचालनालयातील अधिकार्यांमधील शह-काटशहाचे शीतयुद्ध पुन्हा चव्हाट्यावर आले आहे. त्यातून बाजार समित्यांवर कार्यालयाचा धाकच राहिलेला नसल्याची चर्चा सुरू झाली आहे. याबाबतची माहिती अशी की, तत्कालीन पणन संचालक डॉ.

नसून पणन संचालकांच्या आदेशाला अक्षरशः वाटाण्याच्या अक्षता लावण्यात आल्या आहेत. दरम्यान, तपासणी अहवालच तयार झालेला नसल्याची माहिती गुरुवारी (दि. १८) पणन संचालक विकास रसाळ यांनीच दिली. आता शिंदे यांच्याबाबत दुसरे पणन सहसंचालक राजेंद्रकुमार दराडे यांच्यावर तपासणीची जबाबदारी सोपविल्यात आल्याचे ते म्हणाले. पुण्यातील राज्य कृषी पणन मंडळात सरव्यवस्थापक आणि मॅनेज प्रकल्पाची संयुक्त जबाबदारी सांभाळणारे दीपक शिंदे यांची शासनाने सहकारचे विभागीय सहनिबंधक म्हणून लातूर येथे बदली केली. ही बदली शिंदे यांनी आपले सर्वतोपरी 'वजन' वापरून मंडळात लातूर रद्द करित पुण्यातच पणन सहसंचालकपदी वर्षा लावून घेतली. आता पणन संचालक कार्यालयातून ते पुन्हा वखार महामंडळात सहव्यवस्थापकीय संचालक म्हणून पूर्णवेळ रुजू झालेले आहेत. विशेष म्हणजे त्यांनी यापूर्वी वखार महामंडळात महाव्यवस्थापक म्हणून काम केलेले होते. आता बदलीचे कारण पुढे करून शिंदे यांनी पुणे बाजार समितीच्या तपासणीमधून स्वतःची सुटका करून घेतली आणि पणन संचालनालयातल्या त्यांना अहवाल दाखल न झाल्याबद्दल साधी नोटीसही न दिल्याने आश्चर्य व्यक्त होत आहे.

रिंगिंगप्रकरणी ससूनच्या डीनचा अजब खुलासा; रिंगिंग प्रकरण दडपण्याचा प्रयत्न ?

पुणे । प्रतिनिधी
बी. जे. वैद्यकीय महाविद्यालयात गेल्या दोन महिन्यांमध्ये रिंगिंगचे दोन प्रकार घडल्याची धक्कादायक माहिती सुबारी आली. संबंधित प्रकरणाची चौकशी करण्यासाठी समिती नेमण्यात आल्याचे ससून प्रशासनाकडून सांगण्यात आले. मात्र, आता घूसजाव करत ससूनचे अधिष्ठाता डॉ. विनायक काळे यांनी रिंगिंगाचा प्रकार घडलाच नसल्याचा अजब खुलासा केला आहे. त्यामुळे रिंगिंग प्रकरण दडपण्याचा प्रयत्न होत असल्याची शंका व्यक्त केली जात आहे. बी. जे. वैद्यकीय महाविद्यालयाचे अधिष्ठाता डॉ. विनायक काळे यांनी दोन दिवसांपूर्वी तर्णांकडून तक्रार प्राप्त झाली असावक रिंगिंग झाल्याचा प्रकर अजब खुलासा केला आहे.

त्यानंतर, काय कारवाई करणार याबाबत पत्रकारांकडून सातत्याने विचारणा झाल्यावर बी. जे. वैद्यकीय महाविद्यालयात रिंगिंग झाले नसल्याची धक्कादायक माहिती सुबारी अधिष्ठाता कार्यालयात दुपारी ३ ते ५.३० वाजण्याच्या दरम्यान रिंगिंगसंदर्भात आधी माई संधदेच्या सदस्यांची आणि त्यानंतर सर्व विभागप्रमुखांची बैठक झाली. तरीही, डॉ. काळे यांनी याबाबत माध्यमांना माहिती देण्यास नकार दिला. बी. जे. वैद्यकीय महाविद्यालयात श-किरणशास्त्र (रेडिओलॉजी) आणि भूलशास्त्र (अॅनेथेसिया) या विभागात पदव्युत्तर पदवीच्या प्रथम वर्षात शिक्षण घेत असलेल्या दोन महिला निवासी डॉक्टरांवर रिंगिंग झाल्याचा प्रकार उघडकीस आला आहे.

माझ्यातील सुजाण-सगज वाचक आई-वडिलांनी घडविला-गौरी देशपांडे

भाषेच्या आवडीमुळे वाचन, अभिवाचनाची आवड : शर्व गाडगीळ; पहिल्या बालसाहित्य महोत्सवात 'श्यामची आई' चित्रपटातील कलावंतांशी संवाद
पुणे । प्रतिनिधी
आईने वैचारिक पुस्तकांची ओळख करून दिली व माझ्यातील सुजाण आणि सगज वाचक घडविला. काय वाचावे आणि कसे वाचावे याचे संस्कार बालपणापासूनच झाले, अशा भावना गौरी देशपांडे हिने व्यक्त केल्या. बालपणापासूनच वाचनाची आवड आहे. पूर्वी मी आधुनिक तंत्राचा वापर करून वाचन करीत होतो. परंतु चित्रपटासाठी म्हणून श्यामची आई पुस्तक पहिल्यांदा वाचले आणि आता पुस्तके हाताळायलाही आवडते आहे, असे शर्व गाडगीळ याने सांगितले. पुस्तक वाचन चळवळ राबविणाऱ्या 'भावार्थ' आणि संवाद पुणे यांच्या संयुक्त आयोजित करण्यात आलेल्या पहिल्या बालसाहित्य महोत्सवातील दुसऱ्या दिवशी (शुक्रवारी) साधना प्रकाशनतर्फे 'श्यामची आई' चित्रपटातील गौरी देशपांडे (आई) आणि शर्व गाडगीळ (श्याम) यांच्याशी गप्पा-गोष्टींचा कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला होता. त्या वेळी गौरी आणि शर्व यांनी मराठी साहित्य वाचनाबरोबरच चित्रपटातील भूमिकांचा प्रवास उलगडून दाखविला. त्यांच्याशी भावार्थच्या व्यवस्थापिका कीर्ती जोशी यांनी संवाद साधला. भावार्थचे सल्लागार प्रसाद मिरासदार, संवाद पुणेचे सुनील महानज, साधनाचे संपादक विनोद शिरसाठ, बालसाहित्यकार राजीव तांबे, भावार्थचे संस्थापक प्रसन्न करंदीकर आदी उपस्थित होते. 'भावार्थ' साहित्य दालन', सक्सेस स्केअर, कवंपठळ्याजवळ, कोथरूड येथे बालसाहित्य महोत्सव सुरू आहे. चित्रपटातील भाषा, व्यक्तिमत्त्व साकारताना आलेले अनुभव

कथन करताना गौरी म्हणाली, मी पुस्तकाचे अनेकदा वाचन केले. संविता समजावून घेतली. चित्रपटातील प्रसंग समजावून घेत एकत्रितपणे चर्चा करून शंभर वर्षांपूर्वी वापरात असलेल्या भाषेचा सराव केला. तालमी करताना मी व शर्वने एकत्रितपणे घालविला वेळ भूमिका निभावताना उपयोगी पडला व आमच्यात अनुबंध निर्माण झाले. आम्ही दोघे मित्रत्वाचे वागत होते, एकमेकांची ओळख करून घेत होते त्यामुळे प्रत्यक्ष चित्रिकरण प्रसंगी चित्रपटात शंभर वर्षांपूर्वी बोलली जाणारी भाषा परकी वाटली नाही. श्यामच्या आईची भूमिका करताना खूप वेदना, आनंद, भावनिकता यांचे मिश्रण मानत होते आणि संवितामुळे पुस्तकाकडे बघण्याचा दृष्टीकोन बदलला. सुजाण पालकत्वाविषयी काहीही लिहिले जात नसतानाच्या काळात आपले प्रत्येक मुल हे स्वतंत्र आहे, त्याची जडणघडण, त्याची भावनिक-मानसिक गरज वेगवेगळी असू शकते हे ओळखून वागणारी

श्यामची आई साकारताना माझ्याही विचारात बदल घडले. सर्व बाजूंनी खोलवर विचार करण्याची प्रक्रिया प्रगल्भ झाली, असे गौरी म्हणाली. शर्व म्हणाला, लहानपणापासूनच नाटक, नृत्य तसेच विविध कलासंधर्भधर्म्ये भाग घेत होते. आई-बाबा दोघेही कला क्षेत्रात असल्याने मला भाषेची आवड निर्माण झाली. चित्रिकरणादरम्यान शाळेचे मोलाचे सहकार्य लाभल्याचे त्याने आवजून सांगितले. चित्रपट प्रदर्शित झाल्यानंतर सगळ्यांनी कौतुक केले. श्याम या भूमिकेचा प्रभाव काही दिवस टिकून होता पण त्यानंतर शर्व म्हणून वाचण्यात काही अडचण आली नाही. भाषेच्या आवडीमुळेच आजही कवितावाचन, अभिवाचन आवडीने करत आहे. तसेच क्रिकेट, फुटबॉल, टेबलटेनिस हे खेळ खेळणे आणि स्क्रिन बघणेही आवडते, असे त्याने एका प्रश्नाच्या उत्तरात सांगितले. ऐकणे, बोलणे, लिहिणे, वाचणे हे भाषेचे महत्त्वाचे पैलू आहेत. मातृभाषेचे महत्त्व लक्षात घेऊन पालकांनी मुलांना नकळत्या वयापासूनच गोष्टी सांगून, मुलांसोबत वाचन करून मोबाईल युगात पुस्तकांची गोडी लावणे आवश्यक आहे. मोबाईल हातातून काढून पुस्तक देणे हे वाचनाविषयी अरुची निर्माण करू शकते, असे गौरी हिने एका प्रश्नाच्या उत्तरात सांगितले. श्रद्धा मयेकर यांनी प्रास्ताविक केले तर सत्कार कार्यकारी व्यवस्थापक पंकज कुररे यांनी केला. आज (शनिवार) महोत्सवात शनिवार, दि. २० रोजी मराठी विज्ञान परिषदेतर्फे 'हसत खेळत विज्ञान' हा कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला असून यात विनय र. र. आणि राजीव तांबे यांचा सहभाग असणार आहे.

कलाकृती कलाकारापेक्षा दीर्घायुषी असते-वासुदेव कामत

'एमआयटी एडीटी विश्वारंभ कला पुरस्कारा'चे वितरण

पुणे । प्रतिनिधी
चित्रकार कलेच्या माध्यमातूनच आपले विचार मांडण्याचा प्रयत्न करत असतो. कलाकार कलाकृती साकारत असतो तोपर्यंतच ती त्याच्या मालकीची असते. एकदा का त्याने तिच्यावर सही केली ती सार्वजनिक होते. इतिहासात कायमच योगदानाची नोंद राहते व्यवहाराची नाही. कारण, कलाकृती ही कलाकारापेक्षा जास्त आयुष्य घेऊन जन्मते, त्यामुळे कलाकाराने केवळ व्यवहारावर भर न देता योगदानावर भर द्यावा व अखेरिरी शांती व तुमी रसाचा आनंद घ्यावा, असे प्रतिपादन प्रसिद्ध

चित्रकार वासुदेव कामत यांनी केले. तोएमआयटी आर्ट, डिजाईन व टेक्नॉलॉजी विद्यापीठ, पुणेच्या ललित कला, परफॉर्मिंग आर्ट्स, मीडिया, डिझाईन आणि आर्किटेक्चरचा सर्वात मोठा महोत्सव असणाऱ्या कारी-२०२४ निमित्ताने राजा रविवर्मा आर्ट गॅलरी येथे आयोजित 'विश्वारंभ कला पुरस्कार' स्विकारल्यानंतर बोलत होते. याप्रसंगी, प्रसिद्ध दिग्दर्शक जन्मर पटेल, माईस एमआयटी शिक्षण समुहाच्या कार्यकारी संचालक सौ. ज्योती ढाकणे, एमआयटी एडीटी विद्यापीठाचे प्र. कुलगुरू डॉ. अनंत चक्रदेव, डॉ. मिलिंद ढोबळे, डॉ. आनंद

बेल्हे, डॉ. अश्विनी पेठेआदी उपस्थित होते. कामत यांनी आपल्या अमोघ वाणीतून रिसिकाना मंत्रमुग्ध केले. यावेळी ते पुढे म्हणाले, आपल्या क्षेत्रामध्ये प्रत्येक जण मी अप्लॉइड आणि फाईन आर्टिस्ट आहे, असे सांगतो. परंतु माझ्या मते आपले कलाकार असणे आणि त्यापेक्षाही आपल्यातील कला 'कारि' अधिक महत्त्वाची असते. कला ही मनुष्याच्या अंतःपर्यंत साथ देते, आणि ज्याला कलेची आवड आहे, त्यालाच मनुष्य म्हटले जाऊ शकते. प्रा. डॉ. चक्रदेव यांवेळी म्हणाले, 'कारि' म्हणजे, काहीतरी नाविन्यपूर्ण घडविणे. ज्यामध्ये कविता,

कलाकृती, चित्र, फोटो, तंत्रज्ञान, चित्रपट अशा प्रत्येक गोष्टीचा अंतर्भाव होऊ शकतो. एमआयटी एडीटी विद्यापीठाचा कॅम्पस मुळात अनेक कलाकृतींचा संगम असून जेथून अनेक कलाकार घडत आहेत. विश्वाती प्रार्थनेने सुरू झालेल्या या कार्यक्रमाची सांगता राष्ट्रीयताने झाली, ज्याचे सुवसंचालन स्नेहा वाघटकर यांनी केले. कोट बंद आखांस देवे गये सपनां को जो साकार करें वो कलाकार होता है!, अगदी तशाच प्रकारे 'विश्वारंभ', या नावातच काहीतरी नाविन्यपूर्ण तयार करण्याची संकल्पना जडलेली आहे. अर्थातच या नावामागे आणि या पुरस्कारामागे आमचे मार्गदर्शक प्रा. डॉ. विश्वनाथ दा. कराड यांची प्रेरणा आहे. प्रा. डॉ. कराड हेही एक सुंदर कलाकार आहेत. जगातील सर्वांत मोठा विश्वशांती घुमट आणि विश्वराजबागेची बांधणी या त्यांच्याच दृष्टीतून साकारल्या गेलेल्या